

Ogledalce, ogledalce - koji jezik je najljepši od svih? Ne postoji lak način da se odgovori na ovo pitanje i svi imaju svoje favorite. Međutim, na takmičenju za najljepši jezik 1934. u Parizu, ukrajinski je osvojio treće mjesto, nakon francuskog i persijskog. Ne znam za neko skorije takmičenje za najljepši jezik!

Irski nema riječi za "da" i "ne". Kako bi odgovorio/la na pitanje koristiš glagolske oblike. Tako da bi odgovor na "Da li su prodali kuću?" bio "Prodali su" ili "Nisu prodali". Ili na irskom: "Ar dhíol siad an teach? Dhíol. Níor dhíol." Iako irski nema riječi za "da" i "ne" ima puno jedinstvenih riječi, kao i jezik na sljedećoj stranici...

Postoji izraz na španskom "¡el mundo es un pañuelo!" (svijet je maramica) da izrazi naše iznenađenje kada sretnemo nekoga na neočekivanom mjestu, time pokazujući da je svijet mnogo manji nego što smo stvarno mislili. Zar to upravo nije svrha učenja jezika i učenja o drugim kulturama? Španski je stvarno svjetski jezik, a u čak 20 zemalja je zvanični jezik- ¡Olé!

Luksemburški je relativno skoro dobio pisanu formu. On je tradicionalno rijetko kad bio pisan, tako da nijesu postojala zvanična pravila pravopisa i gramatike dok ih nije uvela Vlada pre oko 40 godina, 1984. A što je sa znakovnim jezicima, da li njih možeš zapisati? Okreni stranicu da saznaš.

Do skoro je romski bio prenošen usmjeno sa koljena na koljeno tako da ne postoji opšte prihvaćeni pisani standard. Pojedinačne varijante romskog pišu se pismima koja su bazirana na dominantnom jeziku koji okružuje mjesto gdje grupa Roma živi. Ipak, danas je moguće čitati političke tekstove, novine, pa čak i Šekspira na romskom!

Frizijski je vjerovatno najslbličniji živi jezik engleskom. "De sinne is waarm en it ljocht fan de sinneskyn fielt noflikmeidesêftewyn." Da li si razumeo/la? Vidii englesku verziju: "The sun is warm and the light from the sun-shining feels good with the soft wind" (Sunce je toplo i njegova svjetlost prija uz nježni povjetarac).

Holandski ima jednu veoma specijalnu riječ: "gezellig". To je jedna od riječi koja se najviše koristi i u zavisnosti od konteksta može značiti osjećaj udobnosti, zabave ili lijepo atmosfere. Može i označavati osjećaj pripadnosti, vrijeme provedeno sa voljenima ili videti prijatelja poslije puno vremena. Na primjer: "Provjeli smo gezellige večer, igrajući igrice i zabavljajući se..."

Ako želiš da kažeš na katalonskom da je samo nekoliko prijatelja došlo na tvoju rođendansku žurku (što ti se valjda nikad neće desiti!) možeš reći "quatre gats" ili "četiri mačke" i sve će biti jasno. Prije nego što se požališ na svoju propalu žurku, ne zaboravi da kažeš "Gràcies!" (thank you) četiri mačkama koje su se odazvale!

"Der er ingen ko på isen" je na danskom "Nema krave na ledu", ali zapravo znači "Nema problema". Tako da ako ne vidiš nikakvu kravu na ledu, trebalo bi da je sve u redu. Vjerovatno si već primjetio/la da se u puno jezika koriste životinje u izrazima!

Riječ "alfabet" dolazi od prva dva slova grčkog pisma: "alfa" i "beta". Grci trenutno pišu sa lijeva nadesno, kao što je slučaj u drugim evropskim jezicima, ali nije oduvijek bilo tako. U početku je pisan sa desna nalijevo, pa čak i u različitim smjerovima u svakom redu.

Na sljedećoj stranici ću ti pokazati smiješnu naviku grčkih komšija...

Finski je jedan od rijetkih nacionalnih jezika Evrope koji nije indoevropski. Pripada istoj porodici kao estonski i mađarski. Postoji mnogo stvari koje se na finskom mogu reći samo jednom riječju. Tako da je istun "ja šedam", istahtaisin "šeo/la bih na kratko", istahdan "sješću na kratko"; a istahtaisinokohan "pitam se da li da šednem na kratko".

Ćao, ja sam Lara! Pridruži mi se na fascinantnom putovanju kroz prelijepu jezike Evrope... Poćećemo od „krasavika“. Ćekaj. Odakle? „Krasavik“ (april) je najljepši mjesec u Bjelorusiji i zato je nazvan bukvalno „prelijepi“. A ko ne voli proljeće?

U zemlji pice, paste i sira, nije iznenađenje da neko postane „abbiocco“. Ne postoji ekvivalent u engleskom, ali abbiocco (izgovara se „abbiok-ko“) oznaćava osjećaj koji dobiješ nakon što pojedješ veliku kolićinu hrane. Okreni stranicu da otkriješ još jednu jedinstvenu rijeć koja se tiće hrane...

Letonci vole da pjevaju! Takozvane „dainas“ su letonske narodne pjesme koje sadrže drevne letonske umotvorine. Stvorene prije više od hiljadu godina, „dainas“ su bile dio proslava (kao što je godišnja letnja proslava), dnevnog rada, promišljana o životu u usmjenoj formi. Sveukupno, postoji više od 1.2 miliona „dainas“ pjesama!

Malteški je najmanji zvanićni jezik EU što se tiće broja govornika. Zvući slićno fenićanskom jeziku koji se govorio u oblastima oko antićkog Mediterana prije 3000 godina. Malteški je jedini jezik u Evropi koji pripada afro-azijskoj porodici jezika i jedini jezik iz ove porodice koji koristi latinicu. Okreni stranicu i pokazaću ti veoma izolovan jezik...

Estonski voli samoglasnike! Uloga samoglasnika u estonskom je najveća u poređenju sa drugim evropskim jezicima i ima puno rijeći kao što su „Jäääär“ (ivica leda), „Töö-öö“ (noćna smjena) or „Õueiaääre“ (ivica dvorišne ograde)! Sada ću ti pokazati jezik koji može da stvori ćitavu rećenicu koja se sastoji samo iz samoglasnika...

Ako nijesi ljubitelj samoglasnika, ćeški je jezik za tebe! Ćeški obožava suglasnike. Rijeći koje se sastoje samo iz suglasnika kao krk (vrat), prst (prst) ili smrk (drvo bora) su veoma ćeste. Pokušaj da izgovoriš ovu ćešku brzalicu „Chrt pln skvrn zdrhl z Brd“, koja znaći „Tufnasti hrt je pobjegao sa Brda (planina)“. Ovu ljubav prema suglasnicima dijeli i komšija - možeš li pogoditi koji?

Međunarodni znakovni jezik ćesto koriste korisnici znakovnog jezika iz razlićitih zemalja, koji nemaju zajednićki jezik - kao što ime kaže, to je međunarodni jezik. Može da se zapiše na puno naćina. Na primjer, neki simboli se koriste da opišu oblik ruke i pokret znaka, kao i facijalne ekspresije. Pošto smo toliko prićali o pismima...

Litvanski je jedan od najstarijih govornih jezika na svijetu i ćak ima rijeći koje su slićne antićkom sanskritu, kao što su „vyras“ (ćovjek), „šuo“ (pas), „avis“ (ovca). To znaći da Litvanci mogu da prepoznaju neke rijeći dok slušaju ovaj indijski jezik. Polako sam ogladnela, daj da uzmem nešto za jesti...

Kada Albanci vrte glavom s jedne strane na drugu to ne znaći „ne“, već skroz suprotno „da, slažem se, slušam“. S druge strane, klimanje glavom gore-dole ne znaći „da“. Znaći „Ćao mi je, bojim se da ne“ i ćesto prati loše vijesti. Tako da budi posebno oprijezan/a kada vrtiš glavom u Albaniji- možeš pristati na nešto što ne želiš!

Postoji između 60 i 100 rijeći za razlićite vrste kiše na galicijskom. Ako si bio/la u Galiciji, znaš i zašto! Na primjer, „babuña“ je kiša koja zvući kao mala beba, „torbón“ je kiša praćena grmljavinom i gromovima a „ballón“ teška ali kratkotrajna kiša koja traje nekoliko dana...

Da li si znao/la da u francuskom postoji razlićit naćin brojanja između 70 i 99? Za broj 75 se bukvalno kaže „60 plus 15“. Takođe, za broj 80 se kaže „4 puta 20“! Tako da je 96 „4 puta 20 plus 16“. Govornici francuskog moraju biti dobri matematićari! Francuski se smatra jednim od najljepših jezika, pored... hoćeš da pogodiš?

Švedski je izmislio savršenu rijeć za izražavanje ravnoteže i „ni premalo, ni previše...već taman koliko treba“ iliti „lagom“. Tako da na švedskom možeš reći da si upravo jeo/la lagom! Puno smo prićali o jedinstvenim rijećima, pogledajmo sad jedinstvene izraze...

Srpski je jedan od rijetkih evropskih jezika koji koristi i ćirilicu i latinicu. Govornici srpskog mogu podjednako dobro da koriste oba pisma. Među slovenskim jezicima srpski koristi jednu od najkraćih ćirilčnih pisama: sastoji se iz 30 slova. Kad smo već kod pisama... Hajde da ti pokažem jezik sa veoma jedinstvenim pismom...

Težimo da izražavamo svoje reakcije kratkim frazama ili riječima koje nemaju posebno značenje. Makedonci imaju zanimljiv način da to rade- sa "Lele"! "Lele" može da znači "O Bože!" ili "Vau!" i možeš da dodaš koliko god želiš "le". Tako da možeš da kažeš "Le le le le le! Kako lijep pas!". Okreni stranicu da otkriješ jezik koji nema "da" i "ne"...

Rumunskom jeziku su takođe vrlo dragi vokali. Rumunski čak može da stvori smislenu rečenicu koja se sastoji samo iz vokala: "Oaia aia e a ei, eu i-o iau" znači "Ta ovca je njena, uzeću je". Takođe, postoje neki jezici koji izgleda pokušavaju skroz da izbjegnu vokale.

Dvoje ljudi su veoma posebni na slovenačkom! Ne samo da postoji jednina (za 1 osobu) i množina (za više ljudi), ali i oblik za dve osobe! Ako želiš da kažeš "ti i ja" možeš jednostavno reći "midva" (nas dvojica ili nas dvoje), ili "midve/medve" (nas dvije). Kad smo već kod brojeva... hoću da ti pokažem jezik sa zanimljivim sistemom brojenja...

Norveški ima puno riječi koje imaju ogroman uticaj na druge rasprostranjenije jezike. Ko nije čuo za "troll"? Ako su ti oni prestrašni (i meni su!), umesto toga misli na prelijepe norveške "fjords" a ako ti oni bude apetit za putovanjem ne zaboravi riječ "egg" koja je takođe norveškog porijekla.

Generalno gledano, jezici pripadaju jezičkim porodicama i dijele puno osobina jedni sa drugima, ali baskijski je jedina... Vjeruje se da je jedan od najstarijih evropskih jezika i njegovo porijeklo ostaje misterija. Tako da, ako želiš da se pridružiš ekskluzivnom klubu i postaneš "euskalduna" (govornik/ca baskijskog) probaj ovaj jezik!

Njemački je jedan od jezika sa najdužim riječima. Kako bi opisao/la stvari jednostavno kombinuješ različite riječi tako da postanu jedna nova riječ. Tako bi riječ za meč kvalifikacija za svjetsko prvenstvo u fudbalu bila „Fußballweltmeisterschaftsqualifikationsspiel“. Neke mogu da budu malo zbunjujuće ako ne znaš koje riječi su kombinovane, kao "Urinsekten", ali pustiću te da to sam/a otkriješ!

Bugari takođe klimaju glavom za "ne" a odmahuju za "da". Još jedna rijetka osobina bugarskog je da je to jedan od nekoliko slovenskih jezika koji nema padeže. Tako da bi trebalo da bude lakši za učenje od mađarskog koji ih ima 18! Bugarski dijeli ovu karakteristiku samo sa makedonskim.

Azerski takođe koristi "o" za on, ona i ono. Ali ovo nije jedina osobina koju dijele turski i azerski. Riječi kao "sa" ili "za" ne dolaze prije imenice, već posle nje: tako da bi na azerskom "sa mojom majkom" bilo "anam ilə" ili bukvalno "majka moja sa". Još jedna posebna osobina je da kad se azerski piše latinicom ili ćirilicom, piše se sa leva nadesno. Kada se piše arapskim pismom, piše se sa desna nalevo.

Sjevernolaponski je jedan od laponskih jezika i zbori se u sjevernoevropskim zemljama. Tako da ne čudi što ima puno riječi za različite vrste snijega i leda. Na primjer, "čahki" je tvrda grudva koja se baca u ozbiljnom grudvanju, "vahca" je svjež ili rastresti snijeg, a "soavli" je bljuzgav snijeg.

Ruski ima jedinstvenu riječ koja opisuje sloj leda koji se zaledi, pa otopi pri otopljenju, i onda se opet zaledi: Гололедица (gololedica), što se prevodi kao goli sloj leda. A da li si znao/la da postoji duplo više maternjih govornika ruskog nego engleskog u Evropi?

Bosanski je veoma sličan hrvatskom i srpskom, ali se primeti da ima jaku povezanost sa turskim: oko 400 godina Bosna je bila dio Osmanskog carstva i stoga je usvojeno puno pozajmica iz turskog, kao što su "minđuše" (naušnice), "bujrum" (izvolite) ili "avlija" (unutrašnje dvorište).

Da, slovački takođe obožava suglasnike! Puno slovačkih riječi sastoji se skroz ili većinom iz suglasnika, kao što su riječi *vrb* (vrba), *štvt'* (četvrt) ili *smrt'* (smrt). Slovački se takođe smatra jezikom koji najlakše razmiju ostali govornici slovenskih jezika. Okreni stranicu da otkriješ štedljiv jezik...

Zajedno sa srpskim i bosanskim, hrvatski je jedan on južnoslovenskih jezika koji imaju puno zajedničkih karakteristika. Ovi jezici su toliko slični da njihovi govornici lako mogu da se sporazumeju. Najkraće hrvatske riječi sastoje se iz samo jednog slova - *a* (ali, i), *o* (o), *u* (u), *i* (i), *s* (sa, od), ili *k* (ka).

Gruzijska riječ "Shemo-metachama" znači da jedeš iako si sit/a jer je hrana toliko ukusna. Grub prijevod bi bio "Slučajno sam pojeo/la sve". Gruzijski takođe ima jedno od najimpresivnijih pisama. Na sljedećoj stranici ću ti pokazati riječ koja opisuje iznos koji svi želimo da izrazimo s vremena na vrijeme...

Turski je jezik bez roda! Postoji samo jedna riječ za "on", "ona" i "to", to jest jedno jedino slovo - "o". Tako da je moguće opisati osobu na turskom bez da se zna je li muško ili žensko. Okreni stranicu kako bi video/la koji još jezik dijeli ovu sličnost sa turskim.

Island nema blizu susedne zemlje i jezik koji su vikinzi donijeli u 9. i 10. vijeku se nije promijenio koliko bi zamislio/la tokom vijekova. Islandski izbjegava da koristi strane riječi i preferira da stvori nove riječi iz antičkih vikinških riječi. Tako da je riječ za kompjuter "tölva" formirana iz starih riječi "tala" (broj) and "völva" (proročica).

Mađarski je jedan od najtežih jezika za učenje, zbog svojih 18 padeža i brojnih složenih pravila. Ali je vrijedno truda jer vrlo dobro opisuje posebne momente u samo jednoj riječi. "Aranyhíd" je bukvalno "zlatni most" ali znači svjetlucajući odsjaj Sunca na površini vode.

Romanš je najmanje poznat od četiri zvanična jezika u Švajcarskoj. Njegova istorija počinje pre rođenja Hrista: latinski Rimljana, koji su osvojili oblast između Retijskih Alpa i Dunava, pomiješan sa jezikom lokalnog stanovništva. Polako se iz ove mješavine razvio romanš - i nastavlja da se mijenja i danas!

Velško "Llanfairpwllgwyngyll- gogerychwyndrobwllantysiliogogogoch" je najduže ime za mjesto u Evropi a drugo najduže na svijetu. Približno znači "Crkva Svete Marije u udubljenju bele leske u blizini brzog vrtloga Svetog Tisilija crvene pećine". Okreni stranicu da otkriješ jezik koji parira velškim nazivima mjesta u dužini riječi...

U poljskom postoji puno zabavnih izraza. Na primjer, ako na poljskom kažeš "Nie mój cyrk, nie moje małpy" to bukvalno znači "Nije moj cirkus, nisu moji majmuni", međutim, ovaj izraz nema veze sa majmunima, već znači "Nije moj problem". Postoji još jedan jezik koji ima zabavan način da se kaže nešto slično...

Engleski je jezik sa najviše govornika na svijetu, kojih ima skoro 1,3 milijarde, ali samo trećina su maternji govornici. Kada zborimo istim jezikom, razumijemo se i shvatamo koliko stvari dijelimo. Onda se svijet ipak ne čini toliko velikim.

Jermenski jezik koristi pismo koje je prilično jedinstveno u poređenju sa drugim evropskim jezicima. Napravljeno je pre oko 2400 godina! Kako su Jermeni veoma ponosni na svoje pismo, napravili su spomeni njegovim jedinstvenim znakovima. U Jermeniji se u oktobru slavi poseban dan jezika, Dan svjetih prevodilaca.

Vjerovatno ne smatraš portugalski svjetskim jezikom. Međutim, cijeli Brazil ga zbori, postoji preko 220 miliona maternjih govornika! Rangira se kao sedmi jezik sa najviše govornika na svijetu! Govornici portugalskog uglavnom razumiju španski, galicijski i talijanski, jer su ovi jezici veoma slični. Kad smo već kod galicijskog...